

॥ ਅਧਿਆਇ-7 ॥

ਅਦਭੁੱਤ ਅਵਤਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਵਵਿਆਪਕਤਾ, ਕੋਹੜ ਦੇ ਰੋਗੀ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਖਾਪਰਡੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪਲੇਗ, ਪੰਡਰਪੁਰ ਜਾਣਾ।

ਅਦਭੁੱਤ ਅਵਤਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਸਨ। ਛੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਛੇ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਧੋਤੀ ਇਕ 3" ਚੌੜੇ ਅਤੇ 22½' ਲੰਮੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਗਿੱਲੇ ਹੋਏ ਟੁੱਕੜੇ ਨਾਲ ਪੇਟ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ। ਖੰਡਯੋਗ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਸਮਾਧੀ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੇ ਕਹੀਏ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਸੀ ਤਾਂ ਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ। ਉਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਰਾਮਨੋਮੀ ਤਿਉਹਾਰ ਪੂਰੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਚੰਦਨ ਉੱਤਸਵ ਵੀ। ਉਹ ਉੱਤਸਵ ਵਿਚ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਗੋਕੁਲ ਅਸ਼ਟਮੀ ਨੂੰ ਉਹ 'ਗੋਪਾਲ ਕਾਲਾ' ਉੱਤਸਵ ਵੀ ਬੜੀ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਈਦ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਮੋਹਰਮ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਿਆ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਉਥੇ ਰਖ ਕੇ ਜਲੂਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਦਿਨ ਤਾਜ਼ਿਆ ਨੂੰ ਉਥੇ ਰੱਖਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ ਉਥੋਂ ਚੁੱਕਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਜੇ ਕਹੀਏ ਕਿ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨ (ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ) ਵਿੰਨੇ ਹੋਏ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਕਹੀਏ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸੀ। (ਨਾਨਾ ਸਾਹਿਬ ਚਾਂਦੋਰਕਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੇੜਿਉਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਾਈਂ ਲੀਲਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਵੀ. ਦੇਵ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ 'ਬਾਬਾ ਯਵਨ ਕਿ ਹਿੰਦੂ' ਸਫ਼ਾ 562 ਦੇਖੋ) ਜੇ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਦਾ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਯਵਨ ਕਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਥੇ ਪੂਣੀ ਬਾਲੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ—ਚੱਕੀ ਪੀਸਣਾ, ਸੰਖ ਅਤੇ ਘੰਟੀਆਂ ਵਜਾਣਾ, ਹੋਮ ਆਦਿ ਕਰਮ ਕਰਨਾ, ਅੰਨਦਾਨ ਅਤੇ ਅਰਧ ਨਾਲ ਪੂਜਾ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਥੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ।

ਜੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਕਿ ਉਹ ਯਵਨ ਸੀ ਤਾਂ ਕੁਲੀਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਤੇ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਸੂਲਾਂ

ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸ਼ਟਾਂਗ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੁਆਲ ਹੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਏ। ਖੈਰ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਂਈ ਬਾਬਾ ਹਿੰਦੂ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਹੈਰਾਨੀ ਹੀ ਕੀ ਹੈ? ਜਿਹੜਾ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਈਸ਼ਵਰ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਈਸ਼ਵਰ ਨਾਲ ਅਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫੇਰ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਇਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਾਂਈ ਬਾਬਾ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਫਕੀਰਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਮੀਟ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਵੀ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਸੀ। ਕੁੱਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਵਾਲੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਪਾ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਖਾਂਧੇ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਾਲਾ ਅਤੇ ਅਦੱਭੁਤ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਣਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਤਿਸੰਗ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਮੈਨੂੰ ਜਿਸ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਸੁਖ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਮੈਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਅਖੰਡ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਾਲੇਪਣ ਦਾ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕੌਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਚਰਣ-ਕਮਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਗਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਸਾਧਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਮੁਕਸ਼ੁਜਨ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਸਾਂਈਬਾਬਾ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉੱਠਦੇ ਬੈਠਦੇ, ਘੁੰਮਦੇ ਫਿਰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ। ‘ਅੱਲ੍ਹਾ ਮਾਲਿਕ’ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਸਨਾ ਉਤੇ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੀ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਮਤਭੇਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਪਰ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਵੇਦਾਂਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਖਿਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੌਣ ਸਨ? ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭੇਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਆਪ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਜ਼ਤਮਾਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰੁਚੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਈਬਾਬਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸੀ। ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਰੀਰਧਾਰੀ, ਪਰ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੱਬੀ ਰੂਪ ਸਾਫ਼ ਝਲਕਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਰਡੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਰ-ਨਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਮੰਨਦੇ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼

- (1) ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੇ ਖਾਸ ਭਗਤ ਮਹਾਲਸਾਪਤਿ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਸਜਿਦ ਅਤੇ

ਚਾਵੜੀ ਵਿਚ ਸੌਂਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ—“ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਪਥਾਰਡੀ ਦੇ ਇਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਫਕੀਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।” ਜਦੋਂ ਇਹ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਥਾਰਡੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਥੇ ਆਏ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿਛ ਵੀ ਕੀਤੀ।

(2) ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਂਸ਼ੀਬਾਈ ਕਾਨਿਟਕਰ (ਪੂਨਾ ਦੀ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਔਰਤ) ਨੇ ਸਾਈਂ-ਲੀਲਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਭਾਗ 2 (ਸੰਨ 1934) ਦੇ ਸਫਾ 79 ਉਤੇ ਅਨੁਭਵ ਨੰ.5 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਗੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਹਨ ਜਾਂ ਵਾਮਮਾਰਗੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸ਼ਿਰਡੀ ਗਈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵਿਚਾਰ ਆ ਰਹੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਮਸਜਿਦ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਉਠ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਘੂਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਬੋਲੇ “ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ, ਸ਼ੁਧ ਬ੍ਰਾਹਮਣ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਮ ਮਾਰਗ ਨਾਲ ਕੀ ਮਤਲਬ ? ਇਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਯਵਨ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕਰੇ।” ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਕੇ ਬੋਲੇ, “ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਲੱਖਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਲੱਭ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਮਸਜਿਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਥੇ ਕਿਸੇ ਵਾਮਮਾਰਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿਆਂਗਾ।”

ਬਾਬਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ

ਮੈਂ ਤਾਂ ਮੂਰਖ ਹਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੀਆਂ ਅਦਭੁੱਤ ਲੀਲਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸ਼ਿਰਡੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੰਦਿਰਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਈ। ਸ੍ਰੀ ਤਾਤਿਆ ਪਾਟਿਲ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਸ਼ਨੀ, ਗਣਪਤੀ, ਸ਼ੰਕਰ ਪਾਰਬਤੀ, ਗ੍ਰਾਮ ਦੇਵਤਾ ਅਤੇ ਹਨੂੰਮਾਨ ਜੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮੰਦਿਰ ਠੀਕ ਕਰਵਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਨ ਵੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸੀ। ਦਕਸ਼ਿਣਾ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਸੇ ਨੂੰ 15 ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ 50 ਰੁਪਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵੰਡ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਧ ਦਾਨ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਦੀ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਏ।

ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਸੁਖਰ ਗਏ। ਦੁਰਾਚਾਰੀ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਏ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਕੋਹੜ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮਨ ਚਾਹਿਆ ਫਲ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਅਪਾਹਿਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਈ ਅਤੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਝੁੰਡਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਉਣ ਲਗ ਪਏ। ਬਾਬਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਧੂਣੀ ਦੇ ਕੋਲ ਆਸਨ ਲਗਾਈ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਆਰਾਮ

ਕਰਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕਦੀ ਬਿਨਾਂ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤੇ ਹੀ ਸਮਾਧੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਸਿਰ ਉਤੇ ਇਕ ਸਾਫਾ, ਕਮਰ ਤੇ ਇਕ ਧੋਤੀ ਅਤੇ ਤਨ ਢੱਕਨ ਲਈ ਇਕ ਅੰਗਰਖਾ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਉਹ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਦਵਾਈ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਯਸ਼ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਯੋਗ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਥੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਹੈ।

ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਲੱਖਣ ਇਲਾਜ

ਇਕ ਭਗਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬਹੁਤ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸੀ। ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸੋਜ਼ ਵੀ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਰਗੇ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਕਿਥੋਂ ? ਤਾਂ ਭਗਤ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਕੋਲ ਲੈ ਆਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਆਮ ਕਰਕੇ ਲੇਪ, ਮਲੱਮ, ਅੰਜਨ, ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਮਿਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬਾਬਾ ਦੀ ਦਵਾਈ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਅਲੱਗ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਿਲਾਵਾਂ ਪੀਸ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਰੋਗੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਪਰ ਇਕ ਇਕ ਗੋਲੀ ਚਿਪਕਾ ਕੇ ਕਪੜੇ ਦੀ ਪੱਟੀ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿਤੀਆਂ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਪੱਟੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਸੋਜ਼ ਘਟ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਅੱਖਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਕੋਮਲ ਅੰਗ ਹਨ, ਪਰ ਬਾਬਾ ਦੀ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਬਲਕਿ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਰੋਗੀ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਉਦਾਹਰਣ ਵਾਸਤੇ ਇਥੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਦੀਆਂ ਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ

ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਦਾ ਹੀ ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—

(1) ਧੋਤੀ ਕ੍ਰਿਆ (ਆਂਤੜੀਆਂ ਸਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ) ਹਰ ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਮਸਜਿਦ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਇਕ ਬੋਹੜ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਹੇਠਾਂ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਆਂਤੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਟ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਉਂ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਉਪਰ ਸੁਕਣ ਲਈ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਿਚ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਿੰਦਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੱਚ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਧਾਰਣ ਧੋਤੀ ਕ੍ਰਿਆ ਇਕ 3" ਚੌੜੇ ਅਤੇ 22½" ਲੰਮੇ ਗਿਲੇ ਕਪੜੇ ਦੇ ਟੁੱਕੜੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਪੇਟ ਵਿਚ ਉਤਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਪੇਟ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਅਸਰ ਹੋ ਜਾਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬਾਬਾ ਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਧੋਤੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਿਲਕੁਲ

ਅਜ਼ੀਬ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਸੀ।

(2) ਖੰਡ ਯੋਗ—ਇਕ ਵਾਰੀ ਬਾਬਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰ ਕੇ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਵਿਚ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਖਿਲਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦਿਨ ਇਕ ਸੱਜਣ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਆਏ ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਥੇ ਉਥੇ ਖਿਲਰਿਆ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਡਰ ਗਏ। ਪਹਿਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਵਾਪਸ ਜਾ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਖਬਰ ਭੇਜ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬਾਬਾ ਦਾ ਖੂਨ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਖਬਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਉਹ ਚੁੱਪ ਹੀ ਰਹੇ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਗਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਵਾਂਗ ਹੱਟੇ-ਕੱਟੇ ਅਤੇ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਲ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਉਹ ਕਿਤੇ ਸੁਪਨਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ?

ਬਾਬਾ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਕਰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਹਾਲਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਸਹੀ ਗਿਆਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਆਪਣੇ ਉੱਤਮ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ (ਮਸੀਹਾ ਦੇ ਮਸੀਹਾ) ਨੇ ਕਦੀ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਬੇਹੱਦ ਦਰਦ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਸਹਿ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਸਦਾ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਘਟਨਾ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦੀ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕਤਾ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਦਿਆਲੂਤਾ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਦੀ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕਤਾ ਅਤੇ ਦਿਆਲੂਤਾ

ਸੰਨ 1910 ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੂਣੀ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਅੱਗ ਸੇਕ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਣੀ ਵਿਚ ਲੱਕੜਾਂ ਪਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਪੂਣੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਕੜਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਪੂਣੀ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੱਥ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਲਸ ਗਿਆ। ਨੌਕਰ ਮਾਧਵ ਅਤੇ ਮਾਧਵਰਾਵ ਦੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਪੂਣੀ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪਾਉਂਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਫਟਾਫੱਟ ਦੌੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆ।

ਮਾਧਵਰਾਵ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਦੇਵਾ! ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ?” ਬਾਬਾ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕੇ ਦੱਸਣ ਲਗੇ, “ਇਥੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਤੇ ਇਕ ਲੁਹਾਰਨ ਜਦੋਂ ਭੱਠੀ ਬਾਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। ਉਹ ਲੱਕ ਨਾਲ ਬੱਝੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਛੱਡ ਕੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਉਥੇ ਦੌੜ ਕੇ

ਗਈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਫਿਸਲ ਕੇ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਫਟਾਫੱਟ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪਾ ਕੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਲਈ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਸੜ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਬਚ ਗਏ।”

ਕੌਹੜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਮਾਧਵਰਾਵ ਦੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ ਕੋਲੋਂ ਬਾਬਾ ਦਾ ਹੱਥ ਸੜਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਚਾਂਦੋਰਕਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀ, ਉਹ ਬੰਬਈ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡਾਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮਾਨੰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਦਵਾਈਆਂ ਲੇਪ, ਲਿਟ ਅਤੇ ਪਟੀਆਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਕੋਲੋਂ ਡਾਕਟਰ ਪਰਮਾਨੰਦ ਨੂੰ ਹੱਥ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਸੜੇ ਹੋਏ ਥਾਂ ਤੇ ਦਵਾਈ ਲਗਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਹੱਥ ਸੜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਕੌਹੜੀ ਭਾਗੋ ਜੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਉਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪਟੀ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਕਿ ਸੜੇ ਹੋਏ ਥਾਂ ਉਤੇ ਘਿਓ ਮੱਲਣਾ ਉਸਦੇ ਉਪਰ ਇਕ ਪਤਾ ਰੱਖ ਕੇ ਪਟੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਘੁਟ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਣਾ। ਜ਼ਖ਼ਮ ਜਲਦੀ ਭਰ ਜਾਏ, ਇਸ ਲਈ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਚਾਂਦੋਰਕਰ ਨੇ ਪਟੀ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਪਰਮਾਨੰਦ ਕੋਲੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਪਰਮਾਨੰਦ ਨੇ ਵੀ ਬੜੀ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਬਾਬਾ ਨੇ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਲ੍ਹਾ ਹੀ ਮੇਰਾ ਡਾਕਟਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਡਾ. ਪਰਮਾਨੰਦ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਸ਼ਿਰਡੀ ਦੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸਕੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਫੇਰ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਇਆ। ਭਾਗੋ ਜੀ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲ ਗਈ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਖ਼ਮ ਭਰ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਭਗਤ ਸੁਖੀ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਪੀੜ ਬਾਕੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਹੱਥ ਦੀ ਮਾਲਸ਼ ਅਤੇ ਫੇਰ ਦੁਬਾਰਾ ਘੁਟ ਕੇ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੀ ਸਮਾਧੀ ਤੱਕ ਇਹ ਕੰਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਵਰਗੇ ਪੂਰਨ ਸਿਧ ਨੂੰ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਇਲਾਜ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਗੋ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਲੇਂਡੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਭਾਗੋ ਜੀ ਛੱਤਰੀ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਸੀ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਪੂਣੀ ਦੇ ਕੋਲ ਆਸਨ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਦੇ ਤਾਂ ਭਾਗੋ ਜੀ ਉਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਭਾਗੋ ਜੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਹੜ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਗੱਲ ਗਈਆਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਪੀਕ ਆਦਿ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਬੋ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਗੋ ਦੇਖਿਆ ਉਹ ਬਦਕਿਸਮਤ ਲੱਗਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਬਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ

ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੁੱਖੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਬਾਲਕ ਖਾਪਰਡੇ ਨੂੰ ਪਲੇਗ

ਹੁਣ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਅਦਭੁੱਤ ਲੀਲਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਾਂਗਾ। ਅਮਰਾਵਤੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਦਾਦਾ ਸਾਹਿਬ ਖਾਪਰਡੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਿਰਡੀ ਵਿਚ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਸੀ। ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਪਲੇਗ ਦੀ ਗਿਲਟੀ ਵੀ ਨਿਕਲ ਆਈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਖਾਪਰਡੇ ਡਰ ਕੇ ਬਹੁਤ ਘਬਰਾਉਣ ਲਗੀ ਅਤੇ ਅਮਰਾਵਤੀ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਗੀ। ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਹਵਾ ਖਾਣ ਲਈ ਵਾੜੇ (ਹੁਣ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਸਮਾਧੀ ਮੰਦਿਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਕੰਬਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਹਿਣ ਲਗੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪਲੇਗ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਹੁਣ ਮੈਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਬੱਦਲ ਛਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਟਦੇ ਹੀ ਅਸਮਾਨ ਪਹਿਲੇ ਵਾਂਗ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।” ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਮਰ ਤਕ ਆਪਣੀ ਕਢਨੀ ਉਪਰ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਖੜੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਂਡਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਚਾਰ ਗਿਲਟੀਆਂ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਦੇਖੋ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਦੁਖ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖ ਮੇਰੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਜ਼ਬ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਣ ਲੀਲਾ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਲਈ ਕਿਸ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਸਹਿਣ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਮੋਮ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਨਰਮ ਅਤੇ ਮੱਖਣ ਵਰਗਾ ਕੋਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਭਗਤਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਕੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਪੰਡਰਪੁਰ ਜਾਣਾ

ਬਾਬਾ ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਖ਼ਤਮ ਕਰਾਂਗਾ।

ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਚਾਂਦੋਰਕਰ ਬਾਬਾ ਦੇ ਪਰਮ ਭਗਤ ਸੀ। ਉਹ ਖਾਨਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨੰਦੂਰਬਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇਦਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਪੰਡਰਪੁਰ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਬਾਬਾ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਲ ਮਿਲਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਡਰਪੁਰ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਵਰਗ ਵਾਂਗ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕੰਮ ਸਾਂਭਨਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਸ਼ਿਰਡੀ ਲਈ ਚੱਲ ਪਏ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੰਡਰਪੁਰ (ਸ਼ਿਰਡੀ) ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਠੋਬਾ (ਬਾਬਾ) ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਅੱਗੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਬਾ ਤੋਂ ਕੀ ਲੁਕਿਆ ਸੀ? ਉਹ ਤਾਂ ਜਾਣੀਜਾਣ ਸਨ। ਜਦੋਂ

ਹੀ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਨੀਮਗਾਂਵ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਉਤੇ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਮਹਾਲਸਾਪਤਿ, ਅੱਪਾ ਸ਼ਿੰਦੇ ਅਤੇ ਕਾਂਸ਼ੀਰਾਮ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਕਿਹਾ, “ਚਲੋ, ਚਾਰੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਭਜਨ ਕਰੀਏ। ਪੰਡਰਪੁਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ”—ਇਹ ਭਜਨ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗਾਈਏ (“ਪੰਡਰਪੁਰਲਾ ਜਾਆਚੇ ਜਾਆਚੋਂ ਤਿਬੋਂਚ ਮਜਲਾ ਰਾਹਾਂਚੋਂ। ਤਿਬੋਚ ਮਜਲਾ ਰਾਹਾਂਚੇ, ਘਰ ਤੋਂ ਮਾਈਆ ਰਾਹਾਂਚੇ।”) ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਗਾਣ ਲਗੇ। (ਭਾਵ ਅਰਥ—ਮੈਂਨੂੰ ਪੰਡਰਪੁਰ ਜਾ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਸਵਾਮੀ (ਈਸ਼ਵਰ) ਦਾ ਘਰ ਹੈ।) ਬਾਬਾ ਗਾਈ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਭਗਤ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਕੋਲ ਪੰਡਰਪੁਰ ਪਧਾਰਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਪਾਠਕੋਂ ਹੁਣ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੀ ਕਿਥੇ ਸੀ? ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਡਰਪੁਰ ਵਾਸ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿਚ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਨਾਨਾਸਾਹਿਬ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਚਰਣਾਂ ਉਤੇ ਡਿਗ ਪਏ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀ ਆਗਿਆ, ਉਦੀ ਅਤੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈ ਕੇ ਪੰਡਰਪੁਰ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ।

ਬਾਬਾ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਬੇਅੰਤ ਹਨ। ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਮਾਨਵ ਜਨਮ ਦਾ ਮਹੱਤਵ, ਬਾਬਾ ਦਾ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ, ਬਾਯਜਾਬਾਈ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਇ ਲਈ ਬਾਕੀ ਰੱਖ ਕੇ ਹੁਣ ਮੈਂਨੂੰ ਇਥੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਈਂਨਾਥ ਨੂੰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉ : ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਾਉ।

